

Uniunea Europeană
Politica Regională

RO

În slujba regiunilor

Politica regională a UE 2007-2013

Ianuarie 2008

Cuprins

Cuvânt înainte	1
Pe scurt: o politică pentru regiunile europene	2
De ce este importantă politica regională europeană	4
Cum funcționează	6
Cine, cât și pentru ce primește?	8
Atragerea investitorilor	10
Călătorind prin Europa: facilitarea căilor de acces	12
Inovarea regiunilor	14
Undă verde pentru o dezvoltare durabilă	16
O viață mai bună în orașele Europei	18
Investim în oameni	20
Cheltuim cu înțelepciune	22
Cooperare fără frontiere	24
Contează?	26
Controlul banilor contribuabililor	28
Dreptul dumneavoastră la informație	30
La dispoziția dumneavoastră	32
Glosar	33

Danuta Hübner

Membru al Comisiei Europene
responsabil cu Politica Regională

Stimate Cititor,

Aș dori să te invit să descoperi noua politică regională a Uniunii Europene, care se bazează pe diversitatea, oportunitățile și provocările oferite de regiunile din Europa. Astăzi, 43 % din venitul economic și 75 % din investițiile în cercetare și inovare se concentrează pe doar 14 % din teritoriul european, așa-numitul pentagon între Londra, Hamburg, München, Milan și Paris. În urma recentelor aderări, decalajele între regiunile din Europa s-au accentuat semnificativ. Cel mai bogat stat membru, Luxemburg, este acum de șapte ori mai bogat decât cel mai sărac, România. La nivel regional, diferența este și mai mare. Un asemenea model poate fi observat doar în cazul economiilor în plină dezvoltare, cum ar fi China și India, în timp ce, în S.U.A. și Japonia, decalajele sunt mult mai puțin semnificative.

Politica regională europeană pune în practică solidaritatea între popoarele Europei. Întărirea coeziunii economice, sociale și teritoriale prin reducerea decalajelor de dezvoltare între regiunile sale este un obiectiv fundamental al UE, stipulat și în tratatul său. Mijloacele financiare alocate atingerii acestui obiectiv reprezintă mai mult de o treime din bugetul UE pe perioada 2007-2013. Deși concentrată pe regiunile mai sărace în vederea asistării lor în procesul recuperării mai rapide a diferențelor, investițiile din cadrul politicii de coeziune au un impact semnificativ asupra competitivității tuturor regiunilor și asupra condițiilor de viață a locuitorilor lor.

Globalizarea, schimbările climatice, îmbătrânirea populației, imigrația externă sau nevoia de surse de energie durabilă, sunt tot atâtea provocări pentru teritoriul european, care trec dincolo de granițele naționale, instituționale sau politice. Europa trebuie să găsească soluții comune acestor probleme, în parteneriat cu reprezentanții de la nivel național, regional și local. Ele au impact direct asupra comunităților regionale și locale și necesită colaborarea partenerilor publici și privați pentru găsirea unor soluții practice și integrate.

Valoarea adăugată a politicii depășește nivelul creșterii economice și al locurilor de muncă. Politica de coeziune se găsește într-o relație de interdependență cu celelalte politici comunitare – fie din domeniul ajutoarelor de stat, protecției mediului, transportului, sprijinirii inovației sau a societății informaționale. Și, nu în cele din urmă, îmbunătățește și modernizează administrațiile publice pentru a îmbunătăți transparența și a stimula o administrare eficientă.

Identificarea nevoilor și problemelor din Europa nu este suficientă. Politica regională europeană are potențialul de a transforma provocările comune în oportunități. Acest lucru devine evident în cazul a zeci de mii de proiecte realizate împreună de UE, statele membre și regiunile acestora. Asemenea proiecte pot fi ușor accesibile. Sper că această broșură vă va ajuta să vă dați seama că Europa funcționează.

Pe scurt: o politică pentru regiunile Europei

O mai mare creștere economică și mai multe locuri de muncă pentru toate regiunile și orașele din Uniunea Europeană – acest mesaj se află în centrul politicii de coeziune și al instrumentelor sale între 2007 și 2013.

Cea mai mare investiție făcută vreodată de UE prin politica de coeziune va fi de 347,4 miliarde de euro de-a lungul unei perioade de șapte ani, venind în sprijinul dezvoltării regionale și stimularea creării de locuri de muncă. Se estimează că instrumentele de coeziune vor stimula creșterea economică în noile state membre cu 6 % în medie și vor crea cca 2 milioane de locuri de muncă.

82 % din totalul fondurilor se va îndrepta spre regiunile de **convergență** – care adăpostesc 35 % din populația Uniunii. În celelalte regiuni, aproximativ 55 miliarde de euro sunt alocate obiectivului „**Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă**”. Alte 8,7 miliarde sunt disponibile pentru cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională în cadrul obiectivului „**Cooperare teritorială europeană**”.

Cele trei obiective sunt finanțate de trei fonduri: Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune și Fondul Social European (FSE).

FEDR va finanța programe de dezvoltare regională, schimbare economică, va spori competitivitatea și cooperarea teritorială pe tot cuprinsul UE, în timp ce Fondul de Coeziune se va concentra asupra infrastructurii de transport și de mediu, precum și asupra eficienței energetice și energiei regenerabile în statele membre cu un venit național brut (VNB) mai mic de 90 % din media UE.

În cadrul obiectivului de convergență, acțiunile FEDR se vor axa pe întărirea infrastructurii, competitivității economice, cercetării, inovării și dezvoltării regionale durabile. În cadrul obiectivului de competitivitate, FEDR se va concentra pe trei priorități: economia bazată pe inovare și cunoaștere, mediul și prevenirea riscurilor și accesul – în afara centrelor urbane – la transport și telecomunicații.

Peste tot în UE, atât în cadrul obiectivului de convergență, cât și al obiectivelor de competitivitate regională și ocuparea forței de muncă, **FSE** va asigura sprijin pentru a anticipa și administra schimbări economice și sociale. Există patru domenii cheie de acțiune: creșterea adaptabilității muncitorilor și întreprinderilor; îmbunătățirea accesului la locuri de muncă și participarea pe piața muncii; sprijinirea inserției sociale prin combaterea discriminării și facilitarea

accesului pe piața muncii pentru persoanele dezavantajate; promovarea reformei în domeniul ocupării forței de muncă și în cel al inserției sociale.

În cadrul obiectivului de convergență, FSE va sprijini de asemenea eforturile de îmbunătățire a învățământului și formării profesionale și va ajuta la dezvoltarea capacității instituționale și eficienței administrațiilor publice.

În cazul tuturor programelor politicii de coeziune, principalele **domenii de investiție**¹ și cotele alocate fiecăruia sunt:

n Cunoaștere și inovare: aproape 83 miliarde euro (24 %) vor fi cheltuite de exemplu, pentru centre de cercetare și infrastructură, transferul de tehnologie și inovație în firme, și dezvoltarea și difuzarea tehnologiei informației și comunicării.

n Transport: în jur de 76 miliarde euro (22 %) au fost alocate pentru îmbunătățirea accesibilității regiunilor, finanțarea rețelelor transeuropene de transport și prin investiții în facilități de transport mai durabile din punct de vedere ecologic, în special în perimetrele urbane.

n Protecția mediului și prevenirea riscurilor: investiții de aproximativ

51 miliarde euro (19 %) vor fi folosite pentru a finanța infrastructura pentru tratarea apei și a deșeurilor, decontaminarea pământului în vederea pregătirii lui pentru a primi o nouă utilizare economică și protecția împotriva riscurilor ecologice.

n Resurse umane: 76 miliarde euro (22 %) vor fi cheltuite pentru programe de educație, instruire, ocuparea forței de muncă și regimuri de reinserție socială finanțate de FSE.

Alte intervenții se referă la promovarea spiritului întreprinzător, rețelele energetice și eficiență, reabilitare urbană și rurală, turism, cultură și întărirea capacității instituționale a administrațiilor publice.

Instrumentele financiare au bază legală în **regulamentele UE**. Instrumentele cofinanțează programe naționale, regionale și transfrontaliere, care sunt administrate de autoritățile naționale și regionale. Comisia și autoritățile naționale și regionale își împart controlul, publicitatea și evaluarea programelor.

Scurte descrieri ale celor 423 de programe finanțate între 2007 și 2013 pot fi găsite pe site-ul Comisiei Europene la adresa: http://ec.europa.eu/regional_policy

¹ Atragem atenția că cifrele de investiții prin politica de coeziune se bazează pe informații oferite de statele membre în toamna 2007. Ele reprezintă cheltuieli planificate și pot fi supuse modificărilor pe perioada până în 2013.

Noul aeroport din Sofia, Bulgaria

Bulgaria

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 6,9 miliarde euro

Convergență:

6,7 miliarde euro

Cooperare teritorială

europăeană: 179 milioane euro

Scopul programelor

Îmbunătățirea infrastructurii, a capitalului uman și a ocupării forței de muncă, încurajarea spiritului întreprinzător într-un mediu de afaceri favorabil și sub o bună guvernare, sprijinirea unei dezvoltări teritoriale echilibrate.

Obiective

O rată de creștere

a PIB-ului real de 0,27 %

Crearea de aproximativ

36.700 locuri de muncă

De ce este importantă politica regională europeană

Uniunea Europeană generează 43 % din veniturile sale economice pe doar 14 % din teritoriul său – pentagonul geografic format din Londra, Hamburg, München, Milan și Paris – care adăpostește aproximativ o treime din populația Uniunii.

Decalajele economice și sociale **din Europa** sunt substanțiale și s-au adâncit semnificativ odată cu recentele aderări. Luxemburg, cel mai prosper stat membru în termeni de venit pe cap de locuitor, este acum de șapte ori mai bogat decât cel mai sărac, România.

La nivel regional, diferența este și mai mare: cea mai bogată regiune este zona rezidențială a Londrei cu 290 % din media produsului intern brut (PIB) al UE pe cap de locuitor, în timp ce cea mai săracă regiune este nord-estul României cu 23 % din media UE. Cu toate că PIB nu reflectă tocmai fidel standardele de viață pentru că nu este un factor în costul relativ al vieții, el dă un indiciu asupra diferențelor care există.

Acest lucru este o reminiscență a modelelor observate în China și India: în cele două țări, regiunea cu cel mai mare PIB pe cap de locuitor are un nivel de șapte ori mai ridicat decât cea mai slab dezvoltată regiune. În S.U.A., această diferență este doar de două ori și jumătate, iar în Japonia doar de două ori.

Fiind mai mult decât o piață comună, Uniunea Europeană se bazează pe valori comune și pe politici agreate de către statele membre în beneficiul cetățenilor lor. Politica regională a UE pune în practică **solidaritatea** între popoarele Europei, întărind în același timp competitivitatea economiei UE în întregul ei.

Acesta facilitează atingerea unuia din obiectivele fundamentale stipulate în Tratatul CE: dobândirea coeziunii economice și sociale prin reducerea decalajelor între regiuni și prin extinderea avantajelor pieței comune mai echitabil pe întreg teritoriul UE.

În prezent, peste **o treime din bugetul UE** este alocat instrumentelor financiare ale politicii de coeziune a UE: Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European. Aceste instrumente se ridică la un total de 347,4 miliarde euro între 2007 și 2013, din care 82 % vor fi investiți în cele mai sărace regiuni ale UE. Valoarea adăugată a politicii de coeziune a UE este considerabilă:

- n Politica de coeziune finanțează investițiile absolut necesare în infrastructură, resurse umane și în modernizarea și diversificarea economiilor regionale și contribuie la o mai mare creștere economică și la apariția mai multor locuri de muncă în statele membre și regiunile mai sărace din Europa.

Noi căi rutiere în Estonia: șoseaua Via Baltica

n Statele membre și regiunile care beneficiază de asemenea investiții realizează performanțe superioare în materie de creștere economică și ocuparea forței de muncă și sunt mai bine pregătite pentru a recupera mai rapid diferențele față de nivelul UE, decât dacă ar fi fost private de investițiile realizate grație politicii de coeziune.

n Politica de coeziune este într-o relație de interdependență cu celelalte politici ale UE – ajutorul de stat, mediul, transportul, sprijinirea inovației sau a societății informaționale. De asemenea, îmbunătățește și modernizează administrațiile publice, ameliorează transparența și încurajează buna guvernare.

În trecut, statele membre și regiunile care au beneficiat de cea mai mare parte a politicii regionale europene au fost capabile să recupereze mai rapid și chiar să crească dincolo de nivelul mediu al UE. În următorii ani, această poveste de succes va continua în statele membre care s-au alăturat UE începând cu 2004.

Cu toate acestea, întregul teritoriu european face față unor **noi provocări**. Globalizarea, schimbările climatice sau îmbătrânirea populației nu se opresc la granițele naționale, instituționale sau politice. Din contră, ele au impact direct asupra comunităților regionale și locale, variind de asemenea în intensitate.

Competitivitatea Europei nu poate fi realizată numai prin politici UE la nivelul fiecărui stat membru sau la nivel regional. Succesul economic este un proces social care necesită o strânsă cooperare. Politica regională europeană are potențialul să transforme **provocările comune în oportunități**. Aceasta este concepută astfel încât răspunsurile UE să implice indivizii în conceperea și implementarea strategiilor de dezvoltare regională și a proiectelor locale în beneficiul întregii Europe.

Estonia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 3,45 miliarde euro
Convergență: 3,4 miliarde euro
Cooperare teritorială europeană: 52 milioane euro

Scopul programelor

Investirea în educație, cercetare și inovare, oportunități pentru o mai bună conectivitate, folosirea durabilă a mediului înconjurător și dezvoltarea echilibrată a regiunilor și a capacităților lor administrative

Obiective

Creșterea procentului de ocupare a forței de muncă până la 72 % (de la 64,4 % în 2005)
Investiții suplimentare în cercetare din partea companiilor (de la 0,42 % la 1,6 % din PIB)
Creșterea numărului de locuințe conectate la internet până la 70 % (de la 36 % în 2005)
O creștere a nivelului de reciclare a deșeurilor solide până la 60 % (de la 36,6 % în 2005)
Păstrarea până în 2010 a consumului de energie primară la nivelul anului 2003

Reabilitare urbană în Nicosia, Cipru

Cipru

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 640 milioane euro
Convergență: 213 milioane euro
Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
399 milioane euro
Cooperare teritorială
europeană: 28 milioane euro

Scopul programelor

Întărirea economiei,
sprijinirea afacerilor, crearea
unei societăți bazate pe
cunoaștere și promovarea
cercetării și inovării, resursele
umane, ocuparea forței de
muncă și coeziunea socială,
modernizarea infrastructurii
transportului, energiei și
mediului și dezvoltarea unor
comunități durabile

Obiective

Mărirea creșterii anuale
a PIB-ului de la 3,8 % la 4,2 %
Mărirea ratei de ocupare
a forței de muncă
de la 68,5 % la 71 %
Creșterea cheltuielilor alocate
cercetării-dezvoltării la
1 % din PIB-ul național
până în 2010
Creșterea călătoriilor
cu transportul public
de la 2 % la 10 % din total

Cum funcționează

Parteneriatele în toate regiunile Uniunii Europene, planificarea și buna guvernare sunt elementele cheie care oferă garanția că dezvoltarea regională rămâne cât se poate de dinamică și eficientă.

Politica regională europeană, instrumentele și programele ei sunt, în mare parte, administrate într-o manieră descentralizată, de către guvernele naționale și regionale implicate. În interiorul unui cadru comun instituit de UE, statele membre și regiunile își aleg obiectivele prioritare specifice care vor beneficia de fonduri ale UE.

Cu toate acestea, fiecare program se derulează într-un proces colectiv care implică autoritățile la nivel european, regional și local, partenerii și organizațiile societății civile. Procesul garantează dreptul de proprietate al fiecărui partener asupra programelor de dezvoltare și faptul că ele sunt cele mai potrivite fiecărei regiuni în parte. Comisiile formate de acești parteneri pentru conceperea, administrarea și monitorizarea fiecărui program însoțesc intervențiile UE.

Pentru perioada 2007-2013, statele membre și regiunile trebuie să pregătească „cadre strategice naționale de referință” și „programe operaționale” naționale și regionale. Regulamentele UE și „Ghidul Strategic Comunitar pentru Coeziune” stabilesc reguli comune pentru administrarea fondurilor, ținând cont de prioritățile

agendei UE privind creșterea economică și ocuparea forței de muncă pentru a deveni o zonă cu creștere economică ridicată, care creează locuri de muncă noi și totodată mai bune.

În total, vor exista 423 de programe operaționale și aproximativ 900 de proiecte majore. Selecția proiectelor la fața locului este făcută de autoritățile naționale și regionale, în colaborare cu Comisia Europeană pe teme precum adoptarea unei decizii privind proiecte majore și asigurarea controlului, publicității și standardelor de evaluare.

Nu este întotdeauna ușor să faci asemenea programe să funcționeze în practică, ceea ce înseamnă că planificarea efectivă este esențială. **Orientările strategice privind politica de coeziune** a fost conceput în sprijinul acestui proces. El stabilește obiective comune care trebuie atinse de toate programele. Trebuie „alocate” fonduri pentru intervenții care să vină în sprijinul cercetării, inovării, creării unei societăți informaționale, dezvoltării durabile, eficienței energetice și dezvoltării resurselor umane. În regiunile de „convergență”, aceste priorități trebuie să primească 60 % din totalul fondurilor disponibile și 75 % în toate celelalte regiuni.

De asemenea, orientările subliniază o serie de probleme importante. Programele trebuie să concentreze investițiile în zone cu potențial ridicat de dezvoltare; să inves-

Noi conducte pentru infrastructura apă/canalizare, Lituania

Lituania

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 6,9 miliarde euro

Convergență:

6,78 miliarde euro

Cooperare teritorială

europăeană: 109 milioane euro

Scopul programelor

Crearea unei mai mari
productivități
printr-o economie
bazată pe cunoaștere
și inovare, încurajarea
competitivității și asigurarea
unei calități mai bune a vieții

Obiective

Creșterea ratei de ocupare
a forței de muncă
de la 61,2 la 70 %
Creșterea cheltuielilor
alocate cercetării
de la 0,76 la 2,2 % din PIB

tească în factori care contribuie la creșterea economică și ocuparea forței de muncă, precum inovarea și educația; să stabilească strategii cuprinzătoare de dezvoltare pe termen mediu; să contribuie la infrastructura transeuropeană și prezervarea mediului înconjurător; să mobilizeze resurse suplimentare; și să dezvolte parteneriate între diferitele nivele ale guvernării, etc.

Fiecare program operațional are mai multe priorități, cu obiective corespunzătoare, în funcție de obiectivele de dezvoltare specifice fiecărui stat membru sau fiecărei regiuni. Aceste priorități grupează activități și definesc criteriile de selecție a proiectelor. Potențialii beneficiari, precum și publicul larg, au dreptul să cunoască aceste criterii și proiectele selectate.

Fondurile Structurale și de Coeziune UE „cofinanțează” programele operaționale. Fondurile pot asigura între 50 % și 85 % din totalul finanțării, în funcție de obiectivul politicii de coeziune care se aplică unui stat membru sau unei regiuni. Restul de finanțare poate veni din surse publice (naționale sau regionale) sau private. Regulile detaliate în ce privește eligibilitatea și cofinanțarea sunt stipulate în fiecare Program Operațional.

După o primă plată în avans, UE va efectua plăți intermediare bazate pe cheltuieli confirmate de autoritățile naționale sau regionale. În cazul în care cheltuielile nu pot fi verificate sau nu sunt respectate procedurile corespunzătoare de **administrare financiară**, UE poate stopa finanțarea sau poate recupera sumele deja plătite.

Pentru perioada curentă de desfășurare a programului, plățile regulate pot fi făcute până la sfârșitul anului 2015.

Planificarea coerentă și strategică la toate nivelurile este un prim pas vital, dar chiar și cele mai bune planuri valorează puțin fără o **bună guvernare**. Pentru a obține acest lucru, este necesar să se întărească capacitățile instituționale, performanța și transparența administrațiilor publice din statele membre și regiuni. Instrumentele politicii de coeziune pot sprijini construirea de capacități administrative – în special în regiunile aflate în cadrul obiectivului „Convergență”. Comisia Europeană facilitează schimbul de bune practici în administrarea fondurilor prin informări, seminarii și stabilirea unei rețele de colaborare.

Noua pistă a aeroportului Riga din Letonia

Letonia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 4,6 miliarde euro

Convergență: 4,5 miliarde euro

Cooperare teritorială

europăeană: 90 milioane euro

Scopul programelor

Dezvoltarea și folosirea eficientă a resurselor umane, întărirea competitivității și progresul înspre o economie bazată pe cunoaștere, îmbunătățirea serviciilor publice și infrastructurii, ca o precondiție pentru o dezvoltare echilibrată la nivel teritorial și național

Obiective

Menținerea unei rate anuale de creștere a PIB-ului

de 6-8 % (11,9 % în 2006)

Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă la 70 % (66,3 % pentru 2006) și scăderea ratei șomajului sub 6 % (6,5 % în 2006)

Creșterea cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare la 1,5 % din PIB de la 0,57 % în 2005

Creșterea numărului de persoane între 20 și 24 de ani care își finalizează studiile secundare superioare la 85 % (2005: 79,9 %)

Creșterea procentului de cetățeni care beneficiază de servicii de administrare a apelor reziduale la 62 % (2004: 9 %)

Cine, cât și pentru ce primește?

Finanțarea politicii de coeziune a UE este foarte strâns legată de ideea de solidaritate între statele membre mai prospere și cele mai puțin prospere.

Sprijinirea regiunilor europene mai sărace să recupereze decalajul înseamnă, desigur, că cele mai bogate trebuie să plătească mai mult la bugetul UE decât vor primi înapoi. Pe de altă parte, solidaritatea nu este o stradă cu sens unic. Infrastructura și producția moderne, folosirea durabilă a resurselor și o mai bună educație și instruire a populației care trăiește în regiuni mai sărace sunt și în beneficiul populației și a economiei din țările mai bogate.

În perioada 2007-2013, FEDR, Fondul de Coeziune și FSE vor contribui la trei obiective: Convergență (FEDR; FSE și Fondul de Coeziune), Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă (FEDR; FSE) și Cooperare teritorială europeană (FEDR).

Regiunile sunt eligibile pentru obiectivul „Convergență” pe baza unui PIB regional mai mic de 75 % din media UE, în timp ce toate celelalte regiuni au acces la obiectivul „Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă”. Eligibilitatea geografică a regiunilor sub obiectivul „Cooperare teritorială europeană” se referă fie la regiunile transfrontaliere, fie la cele aparținând zonelor de cooperare transnaționale.

Obiectivele, regiunile eligibile și fondurile alocate sunt următoarele:

n Convergență: în UE-27, acest obiectiv privește 84 de regiuni – din 17 state membre – cu o populație de 154 milioane, al căror PIB pe cap de locuitor este mai mic de 75 % din media comunitară și –beneficiind de un sistem de suspendare progresivă a ajutorului (numit „phasing out”) – alte 16 regiuni cu 16,4 milioane de locuitori cu un PIB doar puțin peste prag datorită efectului statistic al lărgirii UE. Suma disponibilă sub obiectivul convergență este de 282,8 miliarde euro, reprezentând 81,5 % din total și se împarte între alocații pentru regiunile sub obiectivul convergență în valoare de 199,3 miliarde euro, în timp ce 13,9 miliarde euro sunt rezervate regiunilor beneficiind de un sistem de suspendare progresivă a ajutorului și 69,6 miliarde pentru Fondul de Coeziune, cel din urmă aplicându-se la 15 state membre.

n Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă: un total de 168 regiuni din 19 state membre sunt eligibile, reprezentând 314 milioane locuitori. Dintre acestea, 13 regiuni adăpostind 19 milioane de locuitori reprezintă așa numitele zone de susținere progresivă și fac subiectul unor alocații financi-

Construcție de străzi, Polonia

are speciale datorită statutului lor anterior de regiuni în cadrul obiectivului 1. Suma de 54,9 miliarde euro – din care 11,4 miliarde euro sunt pentru regiunile cu susținere progresivă – reprezintă puțin sub 16 % din alocația totală.

n Cooperare teritorială europeană: populația care trăiește în regiuni transfrontaliere numără 181,7 milioane (37,5 % din populația totală a UE), în timp ce toate regiunile și toți cetățenii sunt acoperiți de cel puțin una din cele 13 zone de cooperare transnațională existente. Cele 8,7 miliarde euro (2,5 % din total) disponibile pentru acest

obiectiv se împart după cum urmează: 6,44 miliarde euro pentru cooperare și rețele transfrontaliere, 1,83 miliarde euro pentru cooperare și rețele transnaționale și 445 milioane euro pentru cooperare și rețele interregionale.

Metoda de calcul a alocațiilor este stipulată în regulamentele UE care guvernează instrumentele politicii de coeziune. Ea face distincție între cele trei obiective și cotele finale depind, în principal, de prosperitatea relativă regională și națională, numărul locuitorilor și ratele șomajului. Fondurile nu depășesc aproximativ 4 % din produsul intern brut al unui stat membru.

Obiective, Fonduri Structurale și instrumente 2007-2013

Obiective	Fonduri Structurale și instrumente		
	FEDR	FSE	Fond de Coeziune
Convergență	FEDR	FSE	Fond de Coeziune
Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă	FEDR	FSE	
Cooperare teritorială europeană	FEDR		

Polonia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 67,3 miliarde euro
 Convergență: 66,55 miliarde euro
 Cooperare teritorială europeană: 731 milioane euro

Scopul programelor

Eficientizarea administrației publice, creșterea calității capitalului uman, modernizarea infrastructurii, sprijinirea întreprinderilor competitive și inovatoare, creșterea competitivității regionale și dezvoltarea zonelor rurale

Obiective

Crearea a 3,5 milioane de locuri de muncă pentru a aduce rata de ocupare a forței de muncă la 60 % până în 2013 (52,8 % în 2005)
 Creșterea ratei cheltuielilor pentru cercetare și inovare la 1,5 % din PIB (în comparație cu 0,57 % în prezent)
 Triplarea lungimii rețelei de transport rutier și feroviar
 Creșterea cotei de energie regenerabilă folosită la 8,5 % (2,9 % în 2005)
 Creșterea PIB-ului pe cap de locuitor de la 51 % din media UE (în 2006) la 65 %

Parcul telecomunicațiilor în Valencia, Spania

Spania

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 35,2 miliarde euro

Convergență:

26,2 miliarde euro

Competitivitate regională

și ocuparea forței de muncă:

8,5 miliarde euro

Cooperare teritorială

europeană: 559 milioane euro

Scopul programelor

Crearea de oportunități de investiții și de muncă mai atractive, perfecționarea cunoașterii și inovării pentru a întări creșterea economică și a contribui la apariția mai multor și mai bune locuri de muncă

Obiective

Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă

de la 63,3 % în 2005 la

70 % până în 2013

Creșterea cheltuielilor pentru cercetare și inovare

de la 1,06 la 2 % din PIB

Stimularea reducerii

emisiilor de CO₂ cu 15 %

Atragerea investitorilor

Asistarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) și atragerea investițiilor străine sunt modalități cheie pe care le sprijină politicile de coeziune pentru favoriza creșterea economiilor regionale.

Atragerea investitorilor și mărirea capacității de producție a regiunilor sunt vitale pentru îmbunătățirea performanței lor economice și asistarea celor care au lacune în procesul de recuperare a decalajului. În fiecare an, aproximativ 1,2 milioane de întreprinderi sunt create în UE – în jur de 10 % din numărul total de afaceri. Totuși, doar jumătate dintre acestea supraviețuiesc în primii cinci ani. Pe lângă acesta, există diferențe mari în spațiul european – de exemplu, în Italia, Spania și Marea Britanie, se creează întreprinderi de două ori mai des în comparație cu media UE.

Politica de coeziune a UE are o contribuție majoră la totalul investițiilor, în special în statele membre aflate în cadrul obiectivului „convergență”, unde poate acoperi până la 20 % din totalul capitalului fix brut. Fondurile structurale și de coeziune pun un accent special pe sprijinirea creării sau modernizării IMM-urilor – cele cu mai puțin de 250 de angajați și o cifră de afaceri anuală care nu depășește 50 milioane euro.

IMM-urile sunt adevărații coloși ai econo-

miei europene, reprezentând 99 % din afacerile din Uniunea Europeană. Acestea asigură două treimi din numărul total de locuri de muncă din sectorul privat. Companiile cu mai puțin de zece angajați domină piața muncii în țări precum Italia (47 %) și Polonia (41 %), în timp ce cota întreprinderilor mari pe piața forței de muncă din Regatul Unit este de numai 46 %.

Cu toate acestea, adesea, IMM-urile întâmpină dificultăți în a avea acces la capital și cunoaștere și duc frecvent lipsă de experiență. Politica regională și de coeziune a UE are drept scop eliminarea acestor dificultăți printr-o combinație de măsuri „severe”, cum sunt investițiile directe, și altele mai „ușoare”, în special asigurarea de servicii de asistență, instruire, asigurarea unui mediu inovator, a managementului financiar și a transferului de tehnologie, precum și crearea de rețele și grupuri.

Statele membre UE, în special acele țări care au aderat în 2004, au oarecum succes în atragerea investițiilor străine. Totuși, există diferențe considerabile în ceea ce privește performanțele la nivel național. De exemplu, în Estonia, investițiile străine directe (ISD) au fost în jur de 11 % din produsul intern brut (PIB) între 1998 și 2005, în timp ce cifra a fost de 9 % în Bulgaria și în Republica Cehă, 6-7 % în Ungaria și Slovacia, 4-5 % în Letonia, Lituania, Polonia și România

Inovare în industria grafică în Brobygrafiska, Suedia

Suedia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 1,9 miliarde euro
Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
1,6 miliarde euro
Cooperare teritorială
europeană: 265 milioane euro

Scopul programelor

Încurajarea inovației
și a spiritului întreprinzător,
creșterea abilităților
și a surselor de forță
de muncă, facilitarea
accesului și a cooperării
transfrontaliere

Obiective

Crearea a cel puțin 33 800
de noi locuri de muncă
Crearea a 12 800 de noi
întreprinderi
Instruirea a peste 300 000
de persoane

și 2 % în Slovenia. O altă preocupare este reprezentată de faptul că investițiile străine se concentrează adesea în mare parte în orașele capitală și regiunile înconjurătoare, ceea ce mai degrabă accentuează decalajele în loc să le reducă.

Potențialele motive pentru care investitorii ar trebui să aleagă să investească într-o anumită regiune includ accesul pe noi piețe, apropierea de țara de unde provine investiția, o limbă comună, nivelul scăzut al impozitelor și existența unor muncitori calificați. Politica regională nu poate influența toți acești factori, dar poate conta în alte domenii care măresc atractivitatea regiunilor – accesul ușor, educarea forței de muncă, infrastructura în ce privește tehnologia informației și comunicațiilor și cheltuielile pentru cercetare și inovare.

Între 2007 și 2013, programele politicii de coeziune vor sprijini:

- n Investițiile directe în societăți comerciale, în special cele legate de cercetare și inovare, transferul de tehnologie și producția ecologică. Aproximativ 42,8 miliarde euro (12 % din totalul fondurilor alocate) sunt direcționate înspre astfel de activități.
- n Spiritul întreprinzător prin asigurarea de servicii, adaptarea forței de muncă, a întreprinderilor și întreprinzătorilor și a tehnologiei informației și comunicațiilor. În jur de 44,7 miliarde euro (13 % din fondurile totale alocate) sunt planificate pentru aceste lucruri.
- n Capitalul uman și accesul la angajare. 48,8 miliarde euro (14 % din total) vor contribui la creșterea nivelului de calificare a forței de muncă regionale și locale.

Podul care leagă Spania și Portugalia peste Râul Guadiana în Algarve

Portugalia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 21,5 miliarde euro

Convergență:

20,47 miliarde euro

Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
938 milioane euro

Cooperare teritorială
europeană: 99 milioane euro

Scopul programelor

Dezvoltarea abilităților
muncitorilor, promovarea
creșterii economice durabile,
garantarea coeziunii sociale,
asigurarea dezvoltării
teritoriilor și orașelor,
creșterea eficienței guvernării

Obiective

Creșterea la 50 % a numărului
de cursuri vocaționale
disponibile la nivel secundar
pentru reducerea ratei
ridicate de abandon școlar
(38 % în 2005)

Creșterea cotei companiilor
de medie și înaltă tehnologie
în sectorul industrial de la 3,4
% în prezent la 6,2 % în 2010
Creșterea investițiilor publice
și private în cercetare
și tehnologie ca procent
din PIB (la 0,8 % și respectiv
1 % în 2010)

Călătorind prin Europa: facilitarea căilor de acces

Infrastructura de transport este unul dintre cele mai evidente exemple în legătură cu ceea ce poate fi obținut cu finanțare din Fondurile Structurale și de Coeziune UE.

Îmbunătățirea accesibilității prezintă o foarte mare importanță pentru întărirea economiilor regionale și dobândirea coeziunii și a competitivității. Politica de transport a Uniunii Europene promovează mobilitatea durabilă pentru persoane și bunuri, asigurând eficiența, siguranța și minimizând efectele negative asupra mediului înconjurător. Este vorba de un număr de acțiuni legate de rețelele transeuropene de transport (TEN-T), transportul aerian, rutier, feroviar, maritim și urban, precum și căile navigabile interne, transportul multimodal și reglementările privind securitatea și ajutorul de stat.

Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), în special, au contribuit în mod semnificativ la modernizarea infrastructurii de transport în statele membre și regiunile mai puțin dezvoltate și vor continua să facă acest lucru în perioada 2007-2013.

Aproximativ 76 miliarde euro (22,2 % din totalul fondurilor alocate) vor fi cheltuite pentru transport, cu prioritate pentru proiecte TEN-T, până la 38 miliarde euro (15 % din total) în 2000-2006. Investițiile vor aco-

peri strategiile de transport la nivelurile UE, național și local care asigură un echilibru între tipurile de transport rutier, feroviar și sustenabil. Legăturile între politica de transport și cea de coeziune sunt transpuse în recomandări, lucru care asigură calitatea proiectelor și o serie de priorități:

- n 30 de proiecte TEN-T de interes european, localizate în statele membre și regiunile eligibile în cadrul obiectivului „Convergență”. O atenție specială va fi acordată proiectelor transfrontaliere.
- n Investiții în căile secundare de acces în contextul unei strategii integrative de transport și comunicare regională.
- n **Infrastructura feroviară.**
- n Rețele de transport durabile din punctul de vedere al protecției mediului.
- n Îmbunătățirea conectivității teritoriilor greu accesibile la rețelele transeuropene.
- n **„Autostrăzile mării”.**

Investițiile politicii de coeziune în transport, între 2007 și 2013, vor fi concentrate în regiunile din cadrul obiectivului convergență. Ele se împart după cum urmează:

- n **Proiectele TEN-T** pentru toate tipurile de transport primesc 38 miliarde euro (11 % din totalul investițiilor politicii de

Calea ferată Belfast, Dublin, Irlanda

Irlanda

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 901 milioane euro
Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
751 milioane euro
Cooperare teritorială
europeană: 151 milioane euro

Scopul programelor

Îmbunătățirea infrastructurii
economice, a infrastructurii
întreprinderilor, a celei
științifice și de inovare,
a capitalului uman și social
și a inserției sociale

Obiective

Contribuția la dezvoltarea
economiei cu 4-4,5 %
pe an într-un climat economic
internațional favorabil

coeziune). Aproximativ jumătate sunt pentru infrastructura rutieră și jumătate pentru cea feroviară.

- n Aproape 41 miliarde euro (12 % din total) vor fi disponibile pentru
- n infrastructura rutieră, inclusiv șoselele TEN-T și cele naționale, regionale și locale.
- n Pentru infrastructura feroviară, se va cheltui un total de 23,6 miliarde euro (6,8 %), inclusiv proiectele TEN-T.

Alte alocări de fonduri includ: porturi și căi navigabile interioare: 4,1 miliarde euro (1,2 %), transport multimodal și sisteme inteligente de transport: 3,3 miliarde euro (1 %); aeroporturi: 1,9 miliarde euro (0,5 %); transport urban: 1,9 miliarde euro (0,5 %).

TEN-T țintește să se asigure că toate rețelele pentru toate tipurile de transport sunt accesibile, interconectate și interoperabile. UE a stabilit reglementări în 1996, definind obiectivele, prioritățile și proiectele de interes comun, precum și instrumentele financiare.

Numărul de proiecte prioritare a crescut de la 14 la 30, ca urmare a recentelor largiri UE și regulile de acordare a ajutoarelor au fost modificate pentru a permite un procent mai mare de cofinanțare pentru proiectele prioritare care depășesc frontierele și barierele naturale. Completarea rețelelor va reduce considerabil timpul de călătorie pentru mărfuri și pasageri, cu un procent de reducere a aglomerării rutiere estimat la 14 % și o mai bună performanță a căilor ferate. Reducerea emisiilor de CO₂ este estimată la 6,3 milioane de tone pe an.

INTECHMER: cercetare despre contaminarea biologică a mediilor marine Cherbourg, Normandia, Franța

Franța

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 14,3 miliarde euro
Convergență: 3,2 miliarde euro
Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
10,2 miliarde euro
Cooperare teritorială
europeană: 872 milioane euro

Scopul programelor

Creșterea competitivității,
promovarea și susținerea ocupării
forței de muncă, a capitalului
uman, a atractivității regionale și
a investițiilor în ocuparea forței
de muncă, asigurarea reinsertiei
sociale, dezvoltării teritoriale și a
dezvoltării durabile, a inovării și a
economiei bazate pe cunoaștere,
instruirea, dezvoltarea
tehnologiilor informației și
comunicării, protecția mediului,
evitarea riscului și politica
energetică

Obiective

Creșterea cotei alocate cercetării
private (1,25 % din PIB în 2006)
și atingerea standardelor
comunitare în inovare
Reducerea intensității
energetice cu 2 % pe an până
în 2015 și reducerea emisiilor
de gaz cu efect de seră cu
o medie de 3 % până în 2050

Inovarea regiunilor

Creșterea economică durabilă este strâns legată de capacitatea economiilor regionale de a se schimba și de a inova. Aceasta înseamnă că este nevoie de eforturi mai susținute pentru crearea unui mediu care să încurajeze cercetarea, dezvoltarea și inovarea. Politica de coeziune reflectă această necesitate prin suplimentarea fondurilor disponibile pentru această prioritate.

Cele mai recente statistici confirmă decalaje mari între regiunile și statele membre UE în domeniul cercetării și dezvoltării (C-D) și inovării. Cheltuielile alocate C-D au crescut la o medie de 1,84 % din produsul intern brut al UE cu 27 de state (PIB) în 2005, în comparație cu S.U.A. (2,67 %) și Japonia (3,2 %). Finlanda și Suedia sunt singurele state membre care cheltuie mai mult de 3 % din PIB pe C-D și numai 27 din cele 268 de regiuni ale UE ating în prezent acest nivel. Peste 100 de regiuni cheltuie sub 1 %, marea majoritate dintre ele fiind situate din sudul Europei și în noile state membre.

Trei state membre – Germania, Franța și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei – acoperă două treimi din cheltuielile totale ale UE pentru C-D. Primele zece regiuni în domeniul cheltuielilor pentru C-D au cheltuit 52,5 miliarde euro în 2003 – peste 25 % din totalul cheltuielilor UE. Totuși, ca aspect pozitiv, cele mai semnificative creșteri în

cea ce privește cheltuielile pentru R-D în perioada 2001-2004 s-au făcut în Estonia (+19 %), Cipru (+ 18 %), Lituania (+ 14 %) și Spania (+ 13 %).

Exemple de acțiuni la nivel regional care pot facilita inovarea sunt: investiții în infrastructură, echipamente și facilități; întărirea legăturilor dintre zonele industriale de dezvoltare și instituțiile de cercetare; sprijin pentru grupuri, centre de excelență, parcuri științifice și tehnologice; încurajarea mobilității cercetătorilor; și parteneriate între instituțiile de instruire și întreprinderile tehnologice locale.

Instrumentele politicii de coeziune scot în relief cercetarea și inovarea în 2007-2013, cu o finanțare totală de aproape 60 miliarde euro (17,3 % din total), care reprezintă o dublare, respectiv o triplare a resurselor financiare dedicate C-D și inovării în cadrul obiectivelor de convergență și de Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă, comparativ cu perioada anterioară.

Din acest total, 15,6 miliarde euro vor fi alocate centrelor de cercetare și infrastructurii, 26,5 miliarde euro transferului de tehnologie și C-D și sprijinirii inovației în firme și 15 miliarde tehnologiei informației și comunicării.

Acțiunile se vor concentra pe patru domenii. Întărirea cooperării, atât între societățile comerciale, cât și între acestea și instituțiile

Phileas: inovații în domeniul transportului, Țările de Jos

Olanda

Fondurile alocate 2007-2013

Total: 1,9 miliarde euro
 Competitivitate regională
 și ocuparea forței de muncă:
 1,6 miliarde euro
 Cooperare teritorială
 europeană: 247 milioane euro

Scopul programelor

Întărirea competitivității
 prin concentrarea pe
 inovare, spirit întreprinzător,
 atractivitatea regiunilor,
 orașe, alimentarea pieței
 muncii, investirea în capitalul
 uman și cooperarea cu țările
 vecine

Obiective

Contribuția la transpunerea
 rezultatelor obținute
 în cercetare și dezvoltare
 tehnologică, inovare, spirit
 întreprinzător și societatea
 informațională, în special în
 întreprinderile mici și mijlocii
 și în serviciile pentru cetățeni.
 Îmbunătățirea accesului
 la locuri de muncă, creșterea
 adaptabilității muncitorului
 și a productivității muncii

publice de cercetare se va realiza prin intermediul grupurilor transregionale. A doua prioritate este sprijinirea cercetării și inovării în întreprinderile mici și mijlocii. A treia este impulsivitatea cooperării transfrontaliere și transnaționale și ultima este întărirea infrastructurii de sporire a capacităților și a capitalului uman în zonele cu potențial semnificativ de creștere economică.

Finanțarea substanțială a programelor de inovare va fi făcută în țări precum Spania, Polonia, Grecia, Republica Cehă, Ungaria, Portugalia și Slovacia. În Polonia, spre exemplu, finanțarea pentru programul național „economie inovativă” din Fondurile Structurale se ridică la 8,3 miliarde euro – peste 12 % din fondurile alocate la nivel național.

În schimb, în Franța și Olanda, inovarea este prioritatea principală a tuturor programelor regionale și absoarbe cam jumătate

din totalul cheltuielilor țărilor respective. În Finlanda, accentul pus pe inovare în toate programele reflectă dorința explicită a Strategiei UE de la Lisabona de a stimula creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă.

În multe dintre statele mici membre ale UE, programele includ inovarea alături de alte priorități, cum ar fi dezvoltarea infrastructurii. Acesta este de obicei cazul țărilor aflate în cadrul obiectivului „convergență”, precum statele baltice, Malta și Slovenia, deși este valabil și pentru Danemarca. Totuși, acest lucru nu înseamnă acordarea unei importanțe mai mici inovării. Lituania, de exemplu, intenționează să aloce 8 % din resursele totale infrastructurii de cercetare și alte 8 %, societății informaționale.

Centrul de resurse tehnologice pentru mediu: Esch-sur-Alzette, Luxemburg

Luxemburg

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 65 milioane euro

Competitivitate regională

și ocuparea forței de muncă:

50 milioane euro

Cooperare teritorială

europeană: 15 milioane euro

Scopul programelor

Promovarea înființării de

întreprinderi mici și mijlocii

Dezvoltarea centrelor

urbane care au făcut obiectul

schimbărilor economice

Îmbunătățirea cunoașterii și

inovației, în special în centrele

de cercetare publice și private

Creșterea ratei de ocupare

a forței de muncă, în special

în ce privește femeile

și muncitorii în vârstă

Obiective

Atingerea unui nivel

de cheltuieli de 3 %

din PIB pentru cercetare

și dezvoltare, în special în

sectorul privat și reducerea

emisiilor de CO₂, având

în vedere Obiectivele stabilite

la Kyoto

Undă verde pentru o dezvoltare durabilă

Politicile regionale trebuie să fie durabile și, în perioada 2007-2013, sunt alocate mai multe fonduri ca niciodată pentru inițiative care au în vedere protejarea mediului înconjurător. Mediul înconjurător poate constitui o sursă de creștere economică, fie prin încurajarea folosirii tehnologiilor inovative nepoluante, stimularea folosirii eficiente a energiei, prin ecoturism sau doar prin habitate naturale care să sporească atractivitatea zonelor.

Asigurarea dezvoltării durabile la nivel înalt a protecției mediului este o cerință a tuturor politicilor Uniunii Europene. De aceea, bazele legale și recomandările politicii regionale arată că obiectivele economice, sociale și de protecție a mediului trebuie integrate. Dezvoltarea regională nu poate fi susținută decât prin respectarea mediului înconjurător.

Politica regională a UE poate contribui la durabilitate prin promovarea tehnologiilor nepoluante; inițiative în ceea ce privește transportul, energia și infrastructura care să asigure o calitate ridicată a apei, aerului și solului. Mai mult, statele membre trebuie să desfășoare evaluări ale impactului asupra mediului și să consulte autoritățile responsabile atunci când implementează programe care țin de politica de coeziune.

Suma totală alocată pentru programe de mediu din Fondurile Structurale și de Coeziune s-a dublat față de perioada anterioară, ajungând acum la cca 100 miliarde euro – 30 % din total. Jumătate din această sumă va fi direcționată către investițiile în infrastructură legate de apă și tratarea deșeurilor, reabilitarea zonelor contaminate, reducerea poluării și sprijin pentru protejarea naturii și prevenirea riscurilor. Cealaltă jumătate va fi alocată investițiilor cu impact asupra mediului în domenii cum sunt transportul și sistemele energetice, eco-inovarea, gestionarea ecologică a afacerilor, reabilitarea urbană și rurală și ecoturismul. De exemplu, peste 7 miliarde euro sunt destinați să sprijine eficiența energetică și energiile regenerabile.

Fondul de Coeziune (care funcționează în Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Estonia, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia și Spania) este o sursă majoră de finanțare pentru proiecte de infrastructură legate de mediu, (în special în eficiența energetică, energia regenerabilă, transportul feroviar și intermodal sau sistemele de transport în comun). Acesta asigură fonduri pentru proiecte de investiții accelerate și ajută țările menționate mai sus să îndeplinească standardele Uniunii Europene în materie de protecție a mediului.

Promovarea surselor de energie eficientă: panouri solare în Marstal, departamentul Fyns, Danemarca

Danemarca

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 613 milioane euro
Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
510 milioane euro
Cooperare teritorială
europeană: 103 milioane euro

Scopul programelor

Resursele umane, inovarea,
folosirea susținută
a tehnologiei informației,
spiritul întreprinzător,
regiunile atractive și
îmbunătățirea adaptabilității
și calificărilor forței de muncă

Obiective

Procentajul mai ridicat
de oameni instruiți
Creșterea numărului
de întreprinderi inovative
Creșterea ratei de pătrundere
a tehnologiilor de informare
și comunicare în companii
de la 56 % (2005) la 75 %

Peste tot în Europa, regiunile se vor confrunta din ce în ce mai acut cu problemele generate de schimbările, ca și cu noi provocări în ceea ce privește asigurarea și eficiența resurselor energetice. Acestea vor fi diferite de la o regiune la alta. În timp ce 7 % din populația Uniunii trăiește în regiuni inundabile, aproximativ 9 % trăiește în regiuni unde nu plouă peste 120 de zile pe an. În unele regiuni ale UE, consecințele combinate ale schimbărilor climatice vor pune probleme serioase în ce privește asigurarea calității vieții, turismul și agricultura.

Politica de coeziune poate juca un rol important în sprijinirea eforturilor de adaptare la viitoarele schimbări climatice și de minimalizare a consecințelor negative la nivel regional. Ea poate sprijini eco-inovarea, măsurile de protecție împotriva riscurilor ecologice și depoluarea întreprinderilor și crea oportunități de piață pentru afaceri în aceste domenii.

Noile programe de politică regională sprijină mai mult ca oricând dezvoltarea energiilor regenerabile și alternative, lucru care deschide calea oportunităților de care pot

beneficia afacerile europene. Dezvoltarea de tehnologii pentru captarea energiei vântului, soarelui sau a biomasei îi poate oferi UE un rol de lider și îi poate întări poziția concurențială.

Dependența crescută a Europei de importurile energetice și continua creștere a aglomerării care afectează transportul rutier și aerian reduc competitivitatea industriei europene. De aceea, rețelele și instalațiile de energie regenerabilă, modalitățile de transport mai puțin poluante și tehnologiile nepoluante sunt priorități cheie în termeni de modernizare a producției și reducere a emisiilor. În domeniul transportului, reechilibrarea alocării fondurilor între transportul aerian și cel rutier, pe de o parte și cel feroviar sau naval intern sau maritim pe distanțe scurte, pe de altă parte, trebuie să aibă în vedere situațiile existente în statele membre.

Restaurarea moștenirii culturale în Malta

Malta

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 855 milioane euro

Convergență:

840 milioane euro

Cooperare teritorială

europeană: 15 milioane euro

Scopul programelor

Suținerea unei economii în creștere, competitive, bazate pe cunoaștere, creșterea atractivității și calității vieții, investirea în capitalul uman și valorizarea specificității regiunii Gozo

Obiective

Creșterea PIB-ului pe cap de locuitor relativ la media UE de la 69,2 % în 2005 la 74 % până în 2013

Creșterea exporturilor nominale de bunuri și servicii între 2007 și 2013 cu 4 % pentru a reflecta realizările în materie de competitivitate

Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă de la 54,3 % în 2005 la 57 % până în 2013

O viață mai bună în orașele Europei

Orașele reprezintă dubla provocare cu care se confruntă în prezent Uniunea Europeană: cum să îmbunătățim competitivitatea acoperind în același timp necesitățile sociale și ecologice.

Orașele Europei sunt centrele activității sale economice, inovării și ocupării forței de muncă și, cu toate acestea, ele se confruntă cu o serie de provocări. Tendința de suburbanizare, concentrarea sărăciei și a șomajului în vecinătățile urbane, aglomerația crescândă – asemenea probleme complexe necesită răspunsuri integrate în proiecte privind transportul, locuințele, instruirea și ocuparea forței de muncă, proiecte ce trebuie adaptate nevoilor locale. Politicile europene regionale și de coeziune vizează aceste probleme.

Politicile sunt concepute să sprijine orașele ca vectori de dezvoltare regională. Promovarea spiritului întreprinzător, a inovării și dezvoltarea serviciilor mărește atractivitatea acestora. Ameliorarea împrejurimilor urbane în criză în special prin reabilitarea mediului fizic, reabilitarea zonelor defrișate, păstrarea și dezvoltarea moștenirii culturale și istorice contribuie la o dezvoltare urbană echilibrată. Sprijinirea unui transport urban nepoluant favorizează durabilitatea orașelor.

În jur de 21,1 miliarde euro sunt destinate dezvoltării urbane între 2007 și 2013, reprezentând 6,1 % din totalul bugetului alocat politicii de coeziune. Din aceștia, 3,4 miliarde euro sunt pentru reabilitarea zonelor industriale și a zonelor contaminate, 9,8 miliarde euro pentru proiecte de regenerare urbană și rurală, 7 miliarde euro pentru transport urban nepoluant și 917 milioane euro pentru locuințe.

Alte investiții pentru infrastructură în cercetare și inovare, protecția mediului, transport, educație, sănătate și cultură au, de asemenea, un impact ridicat asupra orașelor.

Printr-o abordare integrată, politica de coeziune poate exploata sinergiile dintre diferitele domenii ale politicii și încuraja dialogul între administrații, partenerii economici și sociali și organizațiile societății civile.

Noile reglementări ale politicii de coeziune pe perioada 2007-2013 asigură instrumente pentru întărirea dimensiunii urbane în noua generație de programe. Acestea subliniază nevoia de implicare a autorităților locale și regionale în planificarea și implementarea programelor.

Autoritățile regionale și naționale pot subdelega administrarea programelor sau a unor părți a acestora autorităților locale sau altor organizații private implicate ca parteneri.

Centrul vechi al orașului Telc, Republica Cehă, atrage turiști

Republica Cehă

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 26,7 miliarde euro

Convergență:

25,9 miliarde euro

Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:

419 milioane euro

Cooperare teritorială

europenească: 389 milioane euro

Scopul programelor

Creșterea competitivității,
sprijinirea cercetării
și dezvoltării, a inovației,
dezvoltarea turismului
sustenabil, educația,
ocuparea forței de
muncă, coeziunea socială,
dezvoltarea societății
informaționale, reducerea
taxelor administrative,
îmbunătățirea accesului
la transport, dezvoltarea
durabilă urbană și rurală

Obiective

Atingerea nivelului economic
al UE cu 25 de state

Creșterea ratei de ocupare
a forței de muncă de la 64,8 %
în 2005 la 66,8 %

Creșterea cotei din PIB alocate
cercetării și dezvoltării de la
1,42 % la 2,2 % până în 2015

Pe perioada 2007-2013, orașele europene vor beneficia în multe feluri de instrumentele și inițiativele politicii de coeziune:

- n Problemele de dezvoltare urbană au fost integrate în mare măsură în toate programele regionale și naționale finanțate de Fondurile Structurale și de Coeziune.
- n Schimbul de experiență și colaborarea între urbanisti și alți experți locali sunt prevăzute în programul URBACT II.
- n **JESSICA** (Sprijin European Comun pentru Investiții Durabile în Zonele Urbane) este o nouă inițiativă a Comisiei Europene în cooperare cu Banca Europeană de Investiții și Banca pentru Dezvoltare

a Consiliului European. Ea promovează o inginerie financiară pentru investiții durabile, creștere economică și ocuparea forței de muncă în zonele urbane ale Europei.

- n Auditul urban oferă date și informații statistice despre condițiile de viață din 357 de orașe europene din cele 27 de state membre ale UE și Norvegia, Elveția și Turcia. Peste 330 de indicatori ai vieții urbane în Europa prezintă date privind demografia, locuințele, sănătatea, criminalitatea, piața muncii, activitatea economică, diferențele de venit, administrația locală, implicarea societății civile, calificările educaționale, infrastructura culturală și turismul.

Calificare pe meserii în Italia

Italia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 28,8 miliarde euro

Convergență: 21,6 miliarde
euro

Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
6,3 miliarde euro

Cooperare teritorială
europeană: 846 milioane euro

Scopul programelor

Dezvoltarea rețelelor
de cunoaștere, creșterea
standardelor de viață,
securitatea și reintegrarea
socială, stimularea
grupurilor comerciale,
serviciilor și competiției și
internaționalizarea
și modernizarea economiei

Obiective

O creștere medie anuală a
PIB-ului între 2,4 și 3,1 %
în regiunile aflate în cadrul
obiectivului convergență
Creșterea ratei ocupării forței
de muncă de la aproximativ
45 % la 50 % în aceste regiuni

Investim în oameni

UE are nevoie de un plus de 24 milioane de locuri de muncă pentru a-și atinge o rată de ocupare a forței de muncă de 70 %. Odată cu îmbătrânirea populației peste tot în Europa, ocuparea și instruirea forței de muncă au devenit și mai importante.

Ratele de ocupare a forței de muncă, nivelul de calificare și impactul schimbărilor demografice diferă considerabil de la o regiune la alta a UE și necesită răspunsuri specifice. Cum să obținem locuri de muncă mai bune și o forță de muncă educată capabilă să răspundă viitoarelor provocări este, prin urmare, o chestiune crucială pentru succesul politicii de coeziune.

Între 2007 și 2013, politica de coeziune va investi 95 miliarde euro în oameni – 76 miliarde euro prin Fondul Social European (FSE) și 19 miliarde euro prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR).

În ultimii ani, nivelul de ocupare a forței de muncă a crescut și nivelul șomajului a scăzut. Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în UE are o medie de 1 %, aducând nivelul de ocupare a forței de muncă la 63,8 % în 2005. În același an, nivelul șomajului a scăzut la 8,7 %, de la 9,1 % în anul precedent.

În regiunile mai puțin dezvoltate ale UE, nivelurile regionale ale ocupării forței de muncă s-au apropiat între 2000 și 2005, iar șomajul a scăzut de la 13,4 % la 12,4

%. Cu toate acestea, în 2005, nivelurile de ocupare a forței de muncă în aceste regiuni erau aproximativ cu 11 % mai scăzute decât în restul UE.

Regiunile trebuie să facă față noilor calificări necesare pentru a rămâne competitive într-o economie globală bazată pe cunoaștere. Diferențele privind nivelurile de educație sunt mai pronunțate între regiuni decât între țări: în regiunile mai puțin dezvoltate ale UE cu 27 state, numai 14 % din populația activă avea calificări terțiare în 2005, în comparație cu 25 % în regiunile mai dezvoltate.

Populația Europei va începe să scadă în jurul anului 2020. Între 2000 și 2005, rata totală de creștere a populației a fost de 0,4 %, și 86 % din această creștere s-a datorat emigrației. Deja, în prezent, 85 de regiuni UE – în principal din noile state membre – se confruntă cu un declin absolut al populației și alte 76 își mențin creșterea demografică datorită imigrației. Aceste tendințe vor limita orizontul de creștere a ratei ocupării forței de muncă în viitor.

Deși este de așteptat ca nivelul ocupării forței de muncă să-și continue creșterea până în 2017, datorită contribuției crescute a forței de muncă, este probabil să înceapă să scadă după această dată. Conform estimărilor Națiunilor Unite, populația Europei va scădea cu 70 milioane până în 2050; în același timp, populația din Asia va crește cu 1,3 miliarde și populația din Africa cu

Investim în oameni: un nou centru de îngrijire a copilului la o grădiniță din Roma, Slovacia

Slovacia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 11,6 miliarde euro

Convergență:

10,9 miliarde euro

Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
449 milioane euro

Cooperare teritorială
europeană: 227 milioane euro

Scopul programelor

Accesibilitatea infrastructurii
și cea regională, inovația,
societatea informațională
și economia bazată
pe cunoaștere, resursele
umane și educația

Obiective

Atingerea nivelului economic
al UE cu 15 state de 60 %

Creșterea ratei ocupării forței
de muncă de la 57,7 %
în 2005 la 63,4 %

1 miliard. Schimbările demografice de o asemenea amplitudine vor avea un impact asupra distribuției activităților economice.

Pentru perioada 2007-2013, investițiile prioritare ale politicii de coeziune alocă resurse importante pentru îmbunătățirea adaptabilității forței de muncă. Peste 70 miliarde euro din fondurile FSE trebuie investite în instruire, forță de muncă și acțiuni de reintegrare socială. Mai mult, FEDR în special, investește în infrastructura legată de forța de muncă, educație și instruire, cum ar fi școli, spitale și facilități pentru îngrijirea copiilor.

Realizând profitul considerabil pe care-l aduce investiția în educația din primii ani ai vieții, toate statele membre au alocat resurse financiare considerabile pentru modernizarea și reformarea sistemelor de educație și instruire. De exemplu, Danemarca, își propune să implice 45 % din muncitorii necalificați în activități de instruire pe parcursul unui an. Câteva state membre, inclusiv Germania, Spania, Letonia, Lituania, Cipru, Danemarca și Estonia și-au stabilit ținte ambițioase de 70 % pentru ratele de ocupare a forței de muncă, în timp ce Regatul Unit și-a stabilit drept obiectiv valoarea de 80 %.

Nordul reabilitat: Inițiativa Energetică Nordică, Northumberland, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

Regatul Unit

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 10,6 miliarde euro

Convergență:

2,9 miliarde euro

Competitivitate regională

și ocuparea forței de muncă:

6,9 miliarde euro

Cooperare teritorială

europeană: 722 milioane euro

Scopul programelor

Întreprinderea și inovarea,
calificările și forța de muncă,
mediul înconjurător
și comunitatea

Durabilitatea, concentrarea
pe problemele pieței,
egalitatea, parteneriatele
cu autoritățile locale, educația
superioară, sectoarele de
voluntariat și privat, sprijinul
pentru Agenda Lisabona

Obiective

Îmbunătățirea calificărilor

Creșterea investițiilor

în cercetare și dezvoltare,

în special în sectorul privat

Stimularea inovării și spiritului

întreprinzător

Există câteva instrumente și inițiative noi care permit cea mai eficientă și durabilă utilizare a Fondurilor Structurale și de Coeziune în perioada 2007-2013. Ele unifică expertiza în materie de administrare a proiectelor sau inginerie financiară, asigurând menținerea impactului investițiilor și contribuind la dezvoltarea pe termen lung a regiunilor.

Administrarea financiară judicioasă a instrumentelor politicii de coeziune poate stimula investițiile publice. Pentru a realiza acest lucru, Comisia Europeană a dezvoltat trei instrumente împreună cu Banca Europeană de Investiții (BEI), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Consiliul European al Băncilor (CEB). Acestea oferă asistență tehnică proiectelor mari de infrastructură, parteneriatelor public-privat sau ingineriei financiare între instituțiile financiare și statele și regiunile membre.

O cooperare mai strânsă între Comisia Europeană și instituțiile financiare va întări capacitatea instituțională în administrațiile regionale și naționale.

Cele trei instrumente noi sunt:

n JASPERS (Asistență Comună pentru Susținerea Proiectelor în Zonele Europene), care dezvoltă cooperarea între Comisia Europeană, BEI și BERD, uni-

ficând expertiza și asistând statele și regiunile membre în proiectele majore. Domeniile cheie de asistență sunt: proiectele de infrastructură energetică și de transport (inclusiv rețele transeuropene) și inițiativele privind eficiența energetică și energia regenerabilă, în special în parteneriate public-privat. Există o echipă de experți JASPERS condusă de la sediul BEI din Luxemburg.

n JEREMIE (Resurse Comune pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii), o inițiativă a Comisiei Europene, BEI și Fondul European de Investiții (FEI), asigură accesul la finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). JEREMIE permite regiunilor și statelor membre să externalizeze către FEI administrarea ingineriilor financiare și programelor de finanțare a IMM-urilor. Produsele includ capital propriu, capital riscant, garanții, împrumuturi și asistență tehnică care vor permite multiplicarea efectului fondurilor UE prin folosirea produselor financiare regenerabile în locul granturilor. FEI, împreună cu autoritățile regionale și locale, vor concepe planuri adaptate pentru IMM-uri din toate sectoarele de activitate. Se dorește ca JEREMIE să contribuie substanțial la îmbunătățirea accesului la finanțare pentru IMM-uri din aproximativ 20 de state membre, implicând resurse FEDR de ordinul a 2,5 miliarde euro.

Investim în cercetare: Centrul Minerva pentru cercetare biotehnică din Charleroi, Wallonia, Belgia

n JESSICA (Sprijin European Comun pentru Investiții Durabile în Zonele Urbane), o inițiativă a Comisiei, BEI și BCE pentru promovarea investițiilor durabile în proiecte și programe urbane. Ea face legătura dintre statele membre, regiuni și orașe cu sectorul financiar-bancar european pentru investiții mai numeroase și mai de calitate în orașe. Autoritățile care administrează programele finanțate prin Fonduri Structurale pot profita

de expertiza venită din afară pentru a avea un acces mai bun la împrumutarea capitalului pentru a accelera dezvoltarea urbană. Resursele din programe operaționale care vor fi investite sub instrumentul JESSICA pot fi transferate în fonduri de dezvoltare urbană și cofinanțarea poate veni de la municipalități, bănci, fonduri de pensii sau fonduri de investiții.

Belgia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 2,3 miliarde euro

Convergență: 638 milioane euro

Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă: 1,4 miliarde euro

Cooperare teritorială europeană: 194 milioane euro

Scopul programelor

Întărirea coeziunii teritoriale și competitivității durabile, promovarea economiei bazate pe cunoaștere și inovare, dezvoltarea urbană, dezvoltarea afacerilor și a capitalului uman, cercetarea, instruirea, reducerea șomajului, lupta împotriva discriminării și promovarea egalității

Obiective

Atingerea nivelului de 3 % of din PIB pentru cercetare și dezvoltare Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă la 70 %, 60 % pentru femei și 50 % pentru muncitori cu vârste cuprinse între 55 și 64 de ani.

Reabilitarea căilor ferate în Slovenia

Slovenia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 4,2 miliarde euro
Convergență:
4,1 miliarde euro
Cooperare teritorială
europeană: 104 milioane euro

Scopul programelor

Promovarea spiritului
întreprinzător, a inovării
și a dezvoltării tehnologice,
întărirea capitalului uman,
crearea de locuri de muncă
și dezvoltarea regională
echilibrată

Obiective

Creșterea anuală cu 0,75 %
a PIB-ului
Stimularea unei creșteri
cu 1,7 % a ratei de ocupare
a forței de muncă

Cooperare fără frontiere

Politica de coeziune încurajează regiunile și orașele diferitelor state membre UE și din afară să lucreze împreună și să învețe unele din experiența altora prin proiecte, programe și rețele comune. Există un număr de inițiative în acest sens pentru perioada 2007-2013.

Obiectivul cooperare teritorială europeană, finanțat de Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), sprijină programe de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională. Bugetul de 8,7 miliarde euro al acestui obiectiv acoperă 2,5 % din totalul fondurilor alocate prin politica de coeziune pe perioada 2007-2013.

Există și un instrument legal de întărire a cooperării transfrontaliere și un număr de noi instrumente pentru sprijinirea dezvoltării regionale de-a lungul granițelor externe ale UE cu statele candidate și potențial candidate și țările terțe.

Diferitele ramuri ale obiectivului cooperare teritorială europeană sunt:

n 53 programe transfrontaliere de-a lungul granițelor interne ale UE. Ele sprijină dezvoltarea spiritului întreprinzător și a întreprinderilor mici și mijlocii; comerțul exterior; managementul ecologic; transportul, rețelele de informare și comunicare, managementul apelor, al deșeurilor și al energiei; folosirea în comun a infrastructurilor medicale, educaționale și culturale; cooperarea

administrativă și judiciară.

Contribuția FEDR: 5,6 miliarde euro

n 13 programe de cooperare transnațională acoperă largi domenii de cooperare cum sunt Marea Baltică, regiunile alpină și mediteraneană. Acestea se concentrează pe proiecte comune între regiuni, legate de inovare, protecția mediului și prevenirea riscului, accesibilitate și dezvoltare urbană durabilă.

Contribuția FEDR: 1,8 miliarde euro

n Programul de cooperare interregională (INTERREG IVC) asigură o rețea de schimb de experiență între instituții locale și regionale din diferite țări. Există două priorități: economia bazată pe inovare și cunoaștere și prevenirea riscului ecologic. Împreună cu programul URBACT II acest program este principala vehicul pentru inițiativa UE „Regiuni pentru schimbare economică”, care este conceput să sprijine rețelele regionale și urbane dezvoltând și răspândind cele mai bune practici în domeniul modernizării economice.

Contribuția FEDR: 321 milioane euro

Țări: UE cu 27 state, Norvegia și Elveția

n Programul URBACT II reunește actori de la nivel local și regional cu scopul de a facilita schimbul și acumularea de experiență pe teme de politică urbană. Programul finanțează rețele tematice și grupuri de lucru între orașe, conferințe și conceperea de instrumente.

Legând țări: noua legătură feroviară între Ungaria și Slovenia

Ungaria

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 25,3 miliarde euro

Convergență:

22,9 miliarde euro

Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
2 miliarde euro

Cooperare teritorială
europeană: 386 milioane euro

Scopul programelor

Îmbunătățirea competitivității
și a economiei bazate
pe cunoașterea mediului
de afaceri și crearea de politici
active pe piața muncii și
dezvoltarea resurselor umane

Obiective

Mărirea numărului de noi
locuri de muncă cu 4 %
Creșterea nivelurilor de
producție din întreprinderi
cu 10 % până în 2015

Contribuția FEDR: 53 milioane euro
Țări: UE cu 27 state, Norvegia și Elveția

n „Rețeaua europeană de observare a dezvoltării și coeziunii teritoriale” (ESPO) oferă informații științifice pentru dezvoltarea regiunilor sau teritoriilor mai vaste prin cercetare, analiză și instrumente aplicate.

Contribuția FEDR: 34 milioane euro
Țări: UE cu 27 state, Norvegia, Elveția, Islanda și Liechtenstein

n Programul INTERACT II oferă servicii și instrumente de administrare a programelor de cooperare.

Contribuția FEDR: 34 milioane euro

Proiectele de cooperare regională pot întâmpina dificultăți datorate nivelului diferit de impozitare, legislației muncii și a cadastrului. Gruparea europeană pentru cooperare teritorială (EGTC) este un nou instrument care permite autorităților regionale și locale din diferite țări să organizeze grupuri de cooperare cu personalitate juridică. Domeniile în care poate fi folosit includ transportul sau serviciile de sănătate transfrontaliere, sau studii și proiecte comune. Membrii EGTC instituții publice naționale sau regionale.

Există două instrumente pentru dezvoltarea regională în țările candidate, potențial candidate sau țările terțe, valabile în perioada 2007-2013:

n Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA) se bazează pe parteneriate cu țările candidate la aderarea la UE – fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Croația și Turcia – și țări potențial candidate – Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru și Serbia, inclusiv Kosovo. Acesta sprijină reforme administrative, sociale și economice, precum și cooperarea transfrontalieră.

Fonduri UE: 11,47 miliarde euro

n Instrumentul european de vecinătate și parteneriat (IEVP) promovează cooperarea și integrarea economică între UE și țările partenere – Algeria, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Egipt, Georgia, Israel, Iordania, Liban, Libia, Moldova, Maroc, Autoritatea Palestiniană, Federația Rusă, Siria, Tunisia și Ucraina. Acesta sprijină parteneriatele, încurajând buna guvernare și dezvoltarea economică și socială. Se includ aici 15 noi programe de cooperare transfrontalieră (CBC) care funcționează dincolo de granițele externe ale UE.

Fonduri UE: 11,18 miliarde euro, din care programele IEVP-CBC acoperă 1,18 miliarde euro

Începând cu 2006, Comisia Europeană a inițiat un dialog structurat pe politica regională cu China și, începând cu 2007, cu Rusia.

Transformarea moștenirii industriale într-o valoare pentru regiune: Völklinger Hütte, Saarland, Germania

Germania

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 26.3 miliarde euro

Convergență:

16,1 miliarde euro

Competitivitate regională

și ocuparea forței de muncă:

9,4 miliarde euro

Cooperare teritorială

europeană: 851 milioane euro

Scopul programelor

Promovarea inovării,

întărirea competitivității,

îmbunătățirea atractivității

regiunilor, crearea mai multor

locuri de muncă mai bune

Obiective

Creșterea cheltuielilor pentru
cercetare și inovare la 3 %
din PIB (de la 2,5 %)

Creșterea ratei ocupării
forței de muncă la 70 %
(de la 65,4 %)

Contează?

Conform celor mai recente evaluări, politica de coeziune are un mare impact, impulsionând creșterea economică și crearea de locuri de muncă în acele state membre care au cea mai mare nevoie și jucând un rol important în îmbunătățirea standardelor de viață în toată Europa.

Fiecare program finanțat de la Fondurile Structurale încorporează activități de evaluare, prin care statele membre, regiunile și Comisia Europeană evaluează periodic politica de coeziune. Succesul se măsoară prin indicatori cum sunt creșterea economică, crearea a noi locuri de muncă sau reducerea poluării.

Raportul despre coeziune pe 2007 al Comisiei Europene arată că programele au înlesnit direcționarea politicilor statelor membre către investiții în infrastructură, capital uman și modernizare, menite să sprijine creșterea economică și diversificarea economiilor regionale. Acestea au contribuit la reducerea dezinsertiei sociale și sărăciei prin asigurarea de calificări pentru economia bazată pe cunoaștere și întărirea politicilor privind piața muncii. La nivel național, Grecia, Spania, Irlanda și Portugalia – cele mai mari beneficiare ale politicii de coeziune în anii dinaintea celei mai recente lărgiri UE – au atins performanțe de creștere economică impresionante începând cu 1995.

Grecia a redus diferența față de restul țărilor UE cu 27 state, trecând de la 74 % media PIB-ului pe cap de locuitor în 1995 la 88 % în 2005, în aceeași perioadă de timp, Spania a trecut de la 91 % la 102 % și Irlanda a ajuns la 145 % de la 102 %.

Situația este diferită în noile state membre, unde politica de coeziune abia începe să funcționeze. Începând de la niveluri foarte scăzute, toate cunosc o creștere economică rapidă, adesea concentrată în regiunile capitalelor sau ale orașelor mari. PIB-ul celor trei state baltice aproape s-a dublat în decada 1995-2005. Polonia, Ungaria și Slovacia au evoluat și ele bine, cu rate de creștere economică ce depășesc dublul mediei UE. Cu toate acestea, presupunând că actualele rate de creștere vor continua, va dura mai mult de 15 ani până când Polonia, Bulgaria și România să atingă un nivel al PIB-ului de 75 % din media UE cu 27 state.

La nivel regional, creșterile economice relativ mari din ultimii 10 ani din aceste țări cu PIB scăzut pe cap de locuitor au însemnat că regiunile UE s-au apropiat. Între 1995 și 2004, numărul regiunilor cu un PIB pe cap de locuitor sub 75 % din media UE a scăzut de la 78 la 70, în timp ce numărul celor sub 50 % s-a diminuat de la 39 la 32. Regiunile din UE cu 15 state care rămân în urmă, care au fost beneficiari majori ai fondurilor de coeziune în perioada 2000-2006, au

Noua stație de tratare a apei la Dănuțoni, lângă Petroșani, România

România

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 19,7 miliarde euro

Convergență:

19,2 miliarde euro

Cooperare teritorială

europenească: 455 milioane euro

Scopul programelor

Dezvoltarea infrastructurii de bază în conformitate cu standardele europene, creșterea competitivității pe termen lung, dezvoltarea și folosirea mai eficientă a capitalului uman, dezvoltarea capacității administrative, promovarea dezvoltării teritoriale echilibrate

Obiective

Creșterea PIB-ului

cu 15-20 % până în 2015

Creșterea ratei ocupării forței de muncă de la 57,4 la 64 %

Investirea în 1 400 km de șosele noi sau reabilitate

demonstrat o creștere semnificativă a PIB-ului pe cap de locuitor între 1995 și 2004, PIB-ul pe cap de locuitor al unui sfert dintre ele trecuse pragul de 75 %.

Perioada 2000-2006 a adus un plus de 850 km de căi ferate construite în Spania pentru trenuri de mare viteză. În plus, îmbunătățirile aduse drumurilor au dus la economii de aproximativ 1,2 milioane ore – contribuții importante la un transport durabil. Într-o perioadă de timp similară, în Italia, Fondurile Structurale au făcut ca aproximativ 6,4 milioane de persoane să beneficieze de colectarea diferențiată a deșeurilor. Spania a investit în jur de 4 miliarde euro în aproximativ 2 013 000 de proiecte de cercetare, implicând aproape 100 000 de cercetători și 256 000 de IMM-uri britanice au primit asistență financiară, sfaturi și instruire în domeniul managerial și organizațional.

Creșteri similare pot fi observate în creșterea de locuri de muncă. Între 2000 și 2005, ratele regionale ale ocupării forței de muncă s-au apropiat în interiorul UE, iar șomajul în regiunile din UE cu 15 state care au rămas în urmă, a scăzut de la 13,4 % la

12,4 %. Totuși în 2005, ratele ocupării forței de muncă în aceste regiuni au rămas cu aproximativ 11 % mai mici decât în restul Uniunii.

Referitor la perioada 2007-2013, studiile estimează că politica de coeziune va adăuga în jur de 6 % la PIB în cele mai multe dintre statele membre, peste previziunile inițiale. De exemplu, se anticipează o creștere suplimentară de 9 % a PIB-ului în Lituania, Republica Cehă și Slovacia; 5,5-6 % în Bulgaria, Polonia și România; 3,5 % în Grecia și în jur de 1-1,5 % în Spania, Landul Est-German și Mezzogiorno. Până în 2015, investițiile din programul de coeziune vor fi creat până la 2 milioane de noi locuri de muncă.

Efectul politicilor de coeziune merge dincolo de noi locuri de muncă și creștere economică. Ele asigură corelarea cu alte politici comunitare – fie pe tema ajutorului de stat, mediului, transportului, sprijin pentru inovare sau societatea informațională. Mai mult, ajută la ameliorarea și modernizarea administrațiilor publice, stimulând transparența și buna guvernare.

Sprijinim turismul durabil: alei pentru bicicliști în regiunea Salzburg, Austria

Austria

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 1,46 miliarde euro

Convergență:

177 milioane euro

Competitivitate regională

și ocuparea forței de muncă:

1,03 miliarde euro

Cooperare teritorială

europeană: 257 milioane euro

Scopul programelor

Competitivitatea și inovarea regională, regiunile atractive, creșterea adaptabilității și calificărilor forței de muncă, cooperarea teritorială, guvernarea

Obiective

Mărirea competitivității prin întărirea bazei de cunoaștere și a capacității întreprinderilor de a inova

Sprijinirea cercetării și dezvoltării

Dezvoltarea regională echilibrată, accesul

îmbunătățit în regiuni și

promovarea forței de muncă

Controlul banilor contribuabililor

Cheltuirea Fondurilor Structurale și de Coeziune implică anual aproximativ 50 miliarde de la bugetul UE, plus cofinanțare privată națională și regională. În total, sunt peste 400 de programe naționale și regionale administrate de statele membre, inclusiv zeci de mii de proiecte selectate anual. Cum se asigură Comisia Europeană că banii contribuabililor sunt administrați corect și eficient?

Răspunsul îl reprezintă sistemele de control și audit la nivel UE, național și regional. Statele membre și regiunile trebuie să îndeplinească un număr minim de cerințe înainte de a cheltui vreun ban din Fondurile Structurale și de Coeziune.

Pentru fiecare program, au fost instituite trei autorități împreună cu funcțiile lor:

n Autoritatea de administrare asigură îndeplinirea criteriilor de selecție pentru fiecare proiect și informarea beneficiarului asupra termenilor și condițiilor. Verifică îndeplinirea condițiilor de finanțare și efectuează verificări punctuale regulate pentru a determina acuratețea cheltuielilor prevăzute. Autoritatea de administrare corectează și recuperează fondurile UE dacă apar ilegalități. La final alcătuiește un raport despre implementarea întregului program. Toate acestea sunt verificate de Comisia Europeană.

n Autoritatea de certificare supune aprobării Comisiei declarații de cheltuieli sau cereri de suplimentare a fondurilor. Verifică dacă cererile de rambursare sunt corecte, rezultate din calcule contabile reale și dacă respectă reglementările UE și pe cele naționale. Derulează verificări și, dacă este necesar, inspecții la fața locului. De asemenea, autoritatea de certificare monitorizează și raportează neregulile și, ca urmare, retragerea de fonduri de la beneficiari.

n Autoritatea de audit efectuează audituri de sistem și testarea proiectelor. Raportează autorității administrative și autorității de certificare neregulile găsite și cheltuielile nejustificate. Pentru perioada 2007-2013, responsabilitățile instituțiilor naționale de audit au fost crescute. Mai întâi, ele trebuie să-și prezinte opinia asupra sistemului de administrare și control. Apoi, trebuie desemnată o autoritate de audit pentru fiecare program, pentru a-și asuma responsabilitatea pentru activitatea de audit. Trebuie să prezinte o strategie de audit în nouă luni de la aprobarea programului și să ofere un audit anual al funcționării sistemelor. Trebuie, de asemenea, să revizuiască toată munca de audit la sfârșitul programului. Comisia Europeană verifică toate aceste declarații.

Servicii comunitare: centru de recreere pentru copiii de școală primară Lastenkaari, Finlanda

Finlanda

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 1,7 miliarde euro
Competitivitate regională
și ocuparea forței de muncă:
1,6 miliarde euro
Cooperare teritorială
europeană: 120 milioane euro

Scopul programelor

Promovarea afacerilor,
sprijinirea inovației,
relaționarea și întărirea
structurilor de cunoaștere,
competența, ocuparea
forței de muncă, ocuparea
forței de muncă și spiritul
întreprinzător, îmbunătățirea
accesului în regiune
și a protecției mediului

Obiective

Crearea de noi întreprinderi
și locuri de muncă pentru
a crește rata de ocupare
a forței de muncă
Dezvoltarea economiei
regionale
Creșterea productivității,
competitivității și exporturilor
întreprinderilor
Creșterea nivelului
de educație
Creșterea fondurilor alocate
cercetării și inovării la 4 %
din PIB până în 2010

Serviciul de audit al Comisiei Europene exercită controale de supervizare în principal prin auditarea sistemelor de control și administrare ale statelor membre și regiunilor, inclusiv teste de tranzacționare la nivelul beneficiarilor și controlul intrării finanțărilor în statele europene. Se desfășoară și audituri tematice iar acolo unde sunt descoperite nereguli, Comisia și statele membre cad de acord asupra unor planuri de remediere a lor.

Dacă nu sunt luate imediat măsuri corective de către un stat membru, Comisia Europeană poate suspenda finanțarea și poate aplica sancțiuni financiare pentru recuperarea plăților anterioare. Sancțiunile financiare sunt aplicate la nivel uniform tuturor plăților problematice.

Pentru perioada 2007-2013, Comisia Europeană a adoptat un plan de acțiune pentru a integra pe mai departe activitățile de control și audit la nivelurile UE, regional și național. Acesta include ameliorări în coordonarea activității de audit și schimbul de rezultate ale auditului între autoritățile de audit ale statelor membre și Comisie, precum și diseminarea sfaturilor și a bunelor practici.

Comisia aplică măsuri corective pentru greșeli individuale găsite în auditurile proprii sau în auditurile Curții Europene a Auditorilor. Statelor membre li se oferă șansa de a refuza sancțiunile financiare propuse, pe care le pot înlocui cu alte cheltuieli eligibile pentru a evita reducerea netă a finanțării programelor în cauză.

Păstrarea moștenirii culturale în Atena, Grecia

Grecia

Fonduri alocate 2007-2013

Total: 20,4 miliarde euro

Convergență:

19,6 miliarde euro

Competitivitate regională

și ocuparea forței de muncă:

635 milioane euro

Cooperare teritorială

europoană: 210 milioane euro

Scopul programelor

Mărirea competitivității,
îmbunătățirea accesibilității,
crearea convergenței digitale
și sprijinirea dezvoltării
resurselor umane, a educației
și a cunoștințelor dobândite

Obiective

Creșterea PIB-ului cu
aproximativ 3,5 % și crearea
de până la 95 000 de noi
locuri de muncă până în 2015
Creșterea cheltuielilor pentru
C-D la 1,5 % din PIB
(de la 0,6 % în prezent)

Dreptul dumneavoastră la informație

Publicitatea și informarea în legătură cu activitățile cofinanțate de Fondurile Structurale și de Coeziune UE sunt esențiale pentru creșterea prezenței în conștiința publică și a transparenței programelor.

„Povestirea” Fondurilor Structurale și de Coeziune înseamnă, în termeni practici, că publicațiile, paginile web, bazele de date cu cele mai bune practici sunt coordonate între autoritățile UE și statele membre și regiuni pentru a garanta cel mai bun posibil acces la informații relevante. Autoritățile naționale sunt în primul rând, responsabile pentru informarea cetățenilor lor în legătură cu acele activități care sunt cofinanțate de UE.

Accentul pe informația corectă și comunicarea la toate nivelurile finanțării va fi întărit în perioada 2007-2013. Statele membre și regiunile vor avea obligația să ofere informații despre programele cofinanțate și să publice toți beneficiarii finali, toate proiectele și sumele acordate.

Regulile UE stipulează că:

- n Trebuie să existe un plan de comunicare pentru fiecare plan operațional, cuprinzând o strategie, o definiție a grupurilor țintă, informație planificată și măsuri

de comunicare și un buget orientativ. Autoritățile trebuie să desemneze departamentele responsabile cu acest plan și modul cum va fi evaluat.

- n Cerințele minimale sunt definite pentru autoritățile administrative și beneficiarii finali, astfel încât aceștia să informeze opinia publică. Exemple de astfel de cerințe sunt: o activitate susținută de informare la începerea programului și una în fiecare an de implementare a sa; publicarea listei beneficiarilor finali de către autoritățile administrative; și realizarea de pliante și afișe la fața locului.
- n Trebuie să existe o colaborare între statele membre și regiuni pe tema acțiunilor de informare pentru o mai bună integrare și pentru a acumula experiență.

Informația și comunicarea sunt parte integrantă a politicii de coeziune care adaugă valoare calității programelor și proiectelor de la fața locului. Acest lucru este pus în practică de administrațiile regionale și naționale, beneficiarii finali și serviciile Comisiei Europene. Este de asemenea important să se evalueze continuarea strategiilor de comunicare, ca și relația lor cu obiectivele generale ale programelor operaționale.

Serviciile Comisiei Europene informează opinia publică despre cum funcționează finanțările în fiecare stat membru prin publicații, internet, mijloace de informare audio-vizuale și conferințe. Disponibile în toate limbile oficiale ale UE, aceste activități vizează creșterea prezenței în conștiința publică a impactului finanțării și punerea la dispoziție a informațiilor coerente și relevante.

Comisia coordonează și o rețea de ofițeri de comunicare din toate cele 27 de state membre pentru a-i reuni pe cei responsabili de promovarea Fondurilor Structurale și de Coeziune UE. Obiectivul este acela de a împărtăși experiența și bunele practici, de a identifica moduri de îmbunătățire a calității activității de comunicare și de a ține legătura cu rețelele naționale existente.

La dispoziția dumneavoastră

Dacă doriți să aflați mai multe despre felul în care Uniunea Europeană sprijină regiunile, ce fonduri sunt disponibile pentru fiecare proiect din regiunea dumneavoastră sau în cazul în care căutați noutăți, publicații, prezentări tip power-point, fotografii sau filme, vă rugăm, vizitați site-ul Direcției Generale de Politică Regională a Comisiei Europene:

http://ec.europa.eu/regional_policy

Dacă aveți întrebări sau doriți să primiți publicațiile noastre, trimiteți-ne un e-mail:

regio-info@ec.europa.eu

În sfârșit, Direcția Generală de Politică Regională are un centru de informare pentru vizitatori care este deschis pentru vizite individuale sau de grup de luni până vineri (9:30-12:30 și 14:00-17:00).

Direcția Generală de Politică Regională
Avenue de Tervuren/Tervurenlaan 41
B-1049 Bruxelles/Brussel
Tel.: + 32 (0)2 296 06 34
Fax: + 32 (0)2 296 60 03

Glosar

Fond de Coeziune: adresându-se statelor membre cu un venit național brut mai mic de 90 % din media UE, Fondul de Coeziune cofinanțează proiecte din domeniile transportului și protecției mediului, inclusiv rețele transeuropene (TEN), eficienței energetice și energiei regenerabile. Pentru perioada 2007-2013, 69,6 miliarde euro vor fi disponibile pentru finanțare în cadrul programelor administrate de statele membre.

CSG (Orientări strategice comunitare privind coeziunea): asigură cadrul pentru intervențiile finanțate de la Fondurile Structurale.

FEDR (Fondul European de Dezvoltare Regională): împreună cu Fondul de Coeziune și Fondul Social European, este unul din cele trei instrumente financiare ale politicii de coeziune a UE și sursa majoră de finanțare a dezvoltării potențialului internațional al regiunilor. Înființat în 1975, FEDR poate contribui la finanțarea investițiilor profitabile, spiritului întreprinzător, infrastructurii pentru transport și mediu cercetării și tehnologiei, inovării, societății informaționale, dezvoltării durabile și a altor activități.

FSE (Fondul Social European): creat în 1957, este unul din cele trei instrumente ale politicii de coeziune a UE și principala sursă de suport financiar pentru dezvoltarea resurselor umane și creșterea ratei de ocupare a forței de muncă.

PIB (produs intern brut): valoarea economică a tuturor bunurilor și serviciilor produse într-un teritoriu dat de-a lungul unei anumite perioade de timp. Este egal cu suma valorilor adăugate brute ale activităților de pe un teritoriu dat, plus taxele și fără subvenții. La compararea regiunilor UE, PIB-ul este, de obicei, exprimat în procente din media UE (media = 100 %). Exprimarea PIB-ului pe cap de locuitor în parități ale puterii de cumpărare (PPC) face posibilă compararea diferitelor prețuri în statele membre.

NUTS (nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică): sistemul de clasificare folosit de UE pentru a aduna date statistice la nivel regional. Toate regiunile din UE sunt clasificate pe trei niveluri NUTS. În prezent există 268 de regiuni de nivel NUTS 2 din UE-27. Nivelul 2 este folosit pentru definirea zonelor eligibile pentru finanțare din Fondurile Structurale.

CSNR (cadrul strategic național de referință): la programarea intervențiilor de finanțare prin Fonduri Structurale și de Coeziune pentru perioada 2007-2013, statele membre trebuie să prezinte un CSNR care garantează că intervențiile respectă reglementările UE în materie de coeziune.

Program operațional: acesta este un document care prezintă strategia de dezvoltare a unui stat membru sau a unei regiuni, cu un set coerent de priorități finanțate cu ajutorul unuia dintre instrumentele Fondurilor Structurale sau de Coeziune. Se prezintă Comisiei Europene spre aprobare.

În slujba regiunilor

Politica de Coeziune pune în practică în cadrul UE principiul de solidaritate. Întărirea coeziunii economice, sociale și teritoriale prin reducerea discrepanțelor de dezvoltare dintre regiuni este un obiectiv fundamental al UE și este menționată în Tratatul UE. Chiar dacă investițiile în politica de coeziune se concentrează asupra regiunilor mai sărace din UE, ajutându-le să recupereze diferențele față de zonele mai bogate, ele au un impact pozitiv asupra tuturor regiunilor și locuitorilor – amplificând competitivitatea și condițiile de trai în întreaga UE. Această broșură explică modul în care funcționează politica de coeziune a UE, ce poate realiza și unde se pot obține mai multe informații.

Inforegio

Consultați situl web Inforegio pentru a afla date de interes general în domeniul politicii europene regionale:

**http://ec.europa.eu/regional_policy
regio-info@ec.europa.eu**

